

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය - ගම්පහ
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2025
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination - 2025
දෙවන වාර පරීක්ෂණය - Second Term Test

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I
Buddhist Civilization

45

S

I

12 ශ්‍රේණිය
Grade 12

පැය දෙකයි
Two hours

උපදෙස්:

- සියලු ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.
- උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- අංක 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැළපෙන උත්තරය තෝරාගෙන එය උත්තර පත්‍රයේ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා නිවැරදිව දක්වන්න.

01. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතියේ ප්‍රමුඛ ආගමික සංස්කාර විධියක් වූ යාග කර්මයේ අධ්‍යක්ෂකවරයා හඳුන්වා ඇත්තේ කවර නමකින්ද?

1. හෝතෘ	3. අධ්වර්යු	5. යාඥග්‍රාහක
2. උද්ගාතෘ	4. යාඥකාරක	

02. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් අනුව සත්‍යාසී ආශ්‍රමයේදී සිදු කළ යුතු ප්‍රධානතම කාර්යය ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ බ්‍රහ්ම සහවායතාව අපේක්ෂාවෙන්,

1. වනගතව විසීම	3. වේද අධ්‍යයනය කිරීම	5. අනගාරිකව යෝගී භාවනා කිරීම
2. ස්ත්‍රෝත්‍ර ගායනා කිරීම	4. වතාවත් කිරීම	

03. බුද්ධකාලීන ප්‍රකට ශාස්තෘවරුන් සිව් දෙනෙකුගේ ආගමික හා දාර්ශනික මතවාද කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- A. සත්වයාගේ කෙලෙසීමට හෝ විශුද්ධියට හේතු ප්‍රත්‍යක් නැත.
- B. පයවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ, සුඛ, දුක්ඛ, ජීව යනුවෙන් නොබිඳෙන ස්ථිර වූ ස්ථ පදාර්ථයක් ඇත.
- C. සියලු සත්වයෝ අබලය. අවිර්යය. ශක්ති නැත්තෝය.
- D. දුන් දෙයෙහි ඵල නැත. යාගයෙහි හෝ කුසලාකුසල කර්මයන්ගේ ඵලවිපාක නැත.
- E. චතුරාර්‍ය සංවරයෙන් යුක්තව පෙර කරන ලද කර්ම ගෙවා දැමීමෙන් සහ නව කර්ම නොකිරීමෙන් මෝක්ෂය ස්පර්ශ කළ හැකිය.

ඉහත ප්‍රකාශ අතරින් මක්කලී ගෝසාලගේ ඉගැන්වීම් දෙක ඇතුළත් වරණය කුමක්ද?

1. A හා B	3. B හා C	5. D හා E
2. A හා C	4. C හා D	

04. "දානයෙන්, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන්, සංවරයෙන් හා සත්‍ය වචනයෙන් සිදුවන පිනක් නැත." යන අකිරිය වාදයක් ඉගැන්වූ බුද්ධකාලීන ශාස්තෘවරයා වූයේ,

1. නිගණ්ඨනාටපුත්ත	3. සංජය බෙල්ලවඩීපුත්ත	5. පකුධ කච්චායන
2. අජිත කේසකම්බලි	4. පූර්ණ කස්සප	

05. බුද්ධකාලීන භාරතයේ රාජ්‍ය පාලකයන් හා බුදුරජාණන් වහන්සේ අතර සමීප සබඳතා පැවැති බව ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය පැහැදිලි කරයි. ඔවුන් අතරින් පසේනදී කොසොල් රජතුමාට ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිවේ. ඒ බව වඩාත් හොඳින් තහවුරු කෙරෙන සිදුවීම කුමක්ද?

1. වෙළඳාමය පූජා කිරීම
2. රාජ භටයන් පැවිදි නොකරන ලෙස ඉල්ලීම
3. උපෝසථ කර්මය අනුදැන වදාරන ලෙස ඉල්ලීම
4. නිරෝකුඩ්ඪ සූත්‍රය දේශනා කිරීම
5. කෝසල රාජ්‍යයේ වැඩිම අවුරුදු ගණනක් වස් විසීම

06. කෘෂිකර්මාන්තය දැහැමි ජීවනෝපායක් ලෙස අගය කරන බුදුසමය පාලකයා විසින් ගොවීන්ට බීජ ආදී අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා දීමෙන් අනුග්‍රහ දැක්විය යුතු බව සූත්‍රයේ දැක්වේ.

1. කුටදන්ත
2. කසිභාරද්වාජ
3. අග්ගඤ්ඤ
4. චක්කවත්තිසිහනාද
5. ධනිය ගෝපාල

07. බුද්ධකාලීන භාරතීය කාන්තාවට බුදුසමයෙන් හිමිකර දුන් ආගමික නිදහස තහවුරු කෙරෙන වඩාත්ම සුදුසු වරණය තෝරන්න.

1. උපාසිකාවන්ට තනතුරු ප්‍රදානය කිරීම
2. මව "බ්‍රහ්ම" නාමයෙන් හැඳින්වීම
3. නිර්වාණාවබෝධයට ස්ත්‍රීත්වය බාධාවක් නොවන බව ප්‍රකාශ කිරීම
4. හික්ෂුණි ශාසනය ස්ථාපනය කිරීම
5. හික්ෂුණීන්ට ශාසනික තනතුරු ප්‍රදානය කිරීම

08. "යහපත් කොට යෙතැයි

සුන්දර තැනට සැපතැයි

සොළුරු බස් කියතැයි

....." යනාදී පද්‍යයෙන් විස්තර වන බුදුගුණය කුමක්ද?

1. භගවා
2. සත්ථා
3. බුද්ධ
4. සුගත
5. සම්මා සම්බුද්ධ

09. "නත්ථානන්ද තථාගතස්ස ධම්මේසු ආචරිය මුට්ඨි" යන මහා පරිනිබ්බාන සූත්‍රය ඇතුළත් දේශනාව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රකට කරයි.

1. මහා ප්‍රඥාව
2. තාදී ගුණය
3. නිදහස් චින්තනය
4. විශිෂ්ට ශාස්තෘත්වය
5. මහා කරුණාව

10. පටිපුච්ඡා ව්‍යාකරණීය යනු බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සඳහා භාවිතා කරන ලද ක්‍රමවේදයකි.

1. සවිස්තරව ධර්ම දේශනා කිරීම
2. කෙටියෙන් ධර්ම දේශනා කිරීම
3. නිවැරදිව භාෂාව හැසිරවීම
4. ශ්‍රාවකයාගේ බුද්ධියට ගැළපෙන සේ ධර්ම දේශනා කිරීම
5. ප්‍රශ්න විසඳීම

11. "ලෝකයේ සුප්‍රසිද්ධ ආගම් වලින් මා බුදු දහමට, විශේෂයෙන් මුල් බුදු දහමට කැමැති වන්නේ එය කිසිවෙකු නොපෙළෙන බැවිනි." මෙම ප්‍රකාශය කවරෙකු විසින් සිදු කරන ලද්දක්ද?

1. බර්ට්‍රන්ඩ් රසල්
2. එඩ්වින් ආර්නෝල්ඩ්
3. මහාචාර්ය සෝණ්ඩර්ස්
4. ඇල්බට් අයින්ස්ටයින්
5. මහාචාර්ය මැක්ස් මුලර්

12. පහත දැක්වෙන්නේ බුද්ධ කාලීන බෞද්ධ උපාසිකාවන් පිළිබඳ ප්‍රකාශ කිහිපයකි.

- A. කොසොල් රජතුමා විසින් අසන ලද ප්‍රශ්නවලට දක්ෂ ලෙස පිළිතුරු දුන්නාය.
- B. ඇදහිය හැකි කතා ඇති උපාසිකාවන් අතර අග තනතුර ලැබුවාය.
- C. පති කුලයට යන විට පියාණන් විසින් දෙන ලද අවවාද පිළිපැද්දාය.
- D. සොළොස් වසරක් තිස්සේ ගෘහස්ථ බ්‍රහ්මචරියාව ආරක්ෂා කළාය.
- E. දන්දීමේ ඇලුණු උපාසිකාවන් අතර අග තනතුර ලැබුවාය.

මේවා අතරින් විශාලතම මහෝපාසිකාව පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශ දෙක වේ.

1. A හා B	3. B හා C	5. C හා E
2. A හා C	4. C හා D	

13. ආචාර ධර්ම පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුව සචේතනික ක්‍රියාවේ කර්තෘ වෙත පැවරේ.

1. වගකීම	3. ස්වච්ඡන්දතාව	5. ඇගයීම
2. චේතනාව	4. ස්වාධීනත්වය	

14. පහතින් දැක්වෙන්නේ රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් වලට අදාළ ප්‍රකාශ පහකි.

- A. නිර්ධනයන්ට තමා අභිමත කර්මාන්ත ආදිය සඳහා ධනය ලබාදීම.
- B. විවාහක, අවිවාහක කාන්තාවන්ට ආරක්ෂාව සැලසීම.
- C. අපරාධ මර්දනය කිරීම.
- D. පනවන ලද නීති කඩ නොකොට ආරක්ෂා කිරීම.
- E. බහුශ්‍රැත මහණ බමුණන් වෙත එළඹ අවවාද අනුශාසනා ලබා ගැනීම.

ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතරින් දස සක්විති වත්වලට අයත් නොවන කරුණු දෙක ඇතුළත් වරණය තෝරන්න.

1. A හා B	3. B හා D	5. D හා E
2. B හා C	4. C හා D	

15. බුද්ධකාලීන භාරතයේ පැවති ආගමික මතවාද කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- A. සංශයවාදය
- B. අමරා චික්ඛේපවාදය
- C. පුබ්බේකතභේතුවාදය
- D. භේතුඵලවාදය
- E. ඊශ්වර නිර්මාණවාදය

මෙම මතවාද අතරින් පුද්ගල ස්වාධීනත්වයට, ස්වාමිත්වයට හා ස්වච්ඡන්දතාවයට බාධා පමුණුවන ඉගැන්වීම් දෙකක් ඇතුළත් වරණය තෝරන්න.

1. A හා B	3. C හා D	5. D හා E
2. B හා D	4. C හා E	

16. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීමට අනුව බ්‍රාහ්මණ, ක්ෂත්‍රීය, වෛශ්‍ය, ශුද්‍ර යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ,

1. වර්ණ ධර්ම	3. ස්වධර්ම	5. නියාම ධර්ම
2. ආශ්‍රම ධර්ම	4. ආපද්ධර්ම	

17. බ්‍රාහ්මණ නිර්දේශයට අනුව එක් එක් වර්ණයන්ට වෙන් වෙන් වූ ස්වධර්මයන් නියම කොට තිබුණි. එහෙත් ඇතැම් ස්වධර්ම බ්‍රාහ්මණ, ක්ෂත්‍රීය, වෛශ්‍ය යන වර්ණයන්ට ම සමාන වන නමුත්, සමහර ස්වධර්ම අසමාන වේ. ඒ අනුව ඉහත වර්ණ තුනටම පොදු ස්වධර්මයන් වන්නේ,

1. යාග කිරීම, දන් පිළිගැනීම හා දන්දීම	4. යාග කරවීම, දන් පිළිගැනීම හා ඉගැන්වීම
2. යාග කරවීම, දන්දීම හා ඉගෙන ගැනීම	5. යාග කරවීම, දන්දීම හා ඉගැන්වීම
3. යාග කිරීම, දන්දීම හා ඉගෙන ගැනීම	

18. බ්‍රාහ්මණ චාරිත්‍ර චාරිත්‍රවලට අනුව බිරිඳ විසින් ස්වාමීපුරුෂයා වෙනුවෙන් දැක්විය යුතු උසස්ම ගෞරවය ලෙස සලකා ඇත්තේ,

- 1. ස්වාමීපුරුෂයාගේ දෙමව්පියන් හොඳින් රැකබලා ගැනීම
- 2. දරුවන්ගේ හා නිවසේ කටයුතු සියල්ල මැනවින් ඉටු කිරීම
- 3. ස්වාමීපුරුෂයාට නොඅඩුව සිය සිතැහි ඉටු කර ගැනීමට ඉඩදීම
- 4. ස්වාමීපුරුෂයා මියගිය පසු වැඩිමහල් පුත්‍ර යටතේ අවිවාහක ජීවිතයක් ගත කිරීම
- 5. ස්වාමීපුරුෂයා මළ පසු සති පූජාව පැවැත්වීම

19. මහා ප්‍රජාපති ගෝතමීය පැවිද්ද ලැබීමෙන් අනතුරුව හික්කුණි ශාසනය ආරම්භ විය. එම හික්කුණි ශාසනයේ විනයධර හික්කුණින් අතර අග තනතුර ලැබුවාය.

1. සකුලා තෙරණිය	3. බේමා තෙරණිය	5. සෝමා තෙරණිය
2. නන්දා තෙරණිය	4. පටාවාරා තෙරණිය	

20. කර්මය පිළිබඳ ඉගැන්වීම් බුදුසමයේ මෙන්ම ජෛන සමයේ ද මූලික සිද්ධාන්තයකි. මෙහිලා පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතරින් බුදු සමයට වඩාත් ගැලපෙන ප්‍රකාශය වන්නේ,

1. පෙර කරන ලද කර්මයන්ගෙන් සියල්ල සිදුවේ.	4. මනෝ කර්මය වඩාත් ප්‍රමුඛය.
2. පෙර කරන ලද කර්මයෙන් කිසිවක් සිදු නොවේ.	5. කාය කර්මය වඩාත් ප්‍රමුඛය.
3. කර්ම බීජ සියල්ල ආත්මයෙහි බැඳී ගමන් කරයි.	

21. යාගස්ථම්භය ගවලෙයින් නභවා, ජප කළ ගිතෙල් පානය කොට කරන ලද යාගය වන්නේ,

1. අශ්වමේධ යාගය	3. සම්මාපාස යාගය	5. නිරග්ගල යාගය
2. පුරුෂමේධ යාගය	4. වාජපෙයාය යාගය	

22. කෝසලයේ හා වත්ස ජනපදයේ පිහිටි බුදුන් දවස ප්‍රකටව පැවැති ආරාම දෙක ඇතුළත් වරණය වන්නේ,

1. ජේතවනාරාමය හා පූර්වාරාමය	4. වේළුචනාරාමය හා රාජිකාරාමය
2. ජේතවනාරාමය හා වේළුචනාරාමය	5. නිග්‍රෝධාරාමය හා වේළුචනාරාමය
3. පූර්වාරාමය හා සෝමිතාරාමය	

23. පහත දැක්වෙනු වේ සොළොස් මහා ජනපදවලට අදාළ කිසියම් තොරතුරු කිහිපයකි.

- A. දම්සක් පැවැතුම් සූත්‍රය
- B. කුටාගාර ශාලාව
- C. අම්බපාලි වනය
- D. මහා කච්ඡායන හිමි
- E. බේලුව ග්‍රාමය

මෙයින් වජ්ජී රාජ්‍යයට අදාළව තොරතුරු දැක්වෙන්නේ,

1. A, C හා D	3. A, B හා C	5. A, D හා E
2. C, D හා E	4. B, C හා E	

24. ක්‍රි.පූ. හයවන සියවසේ බුදුන් දවස භාරතය තුළ ගැල් ප්‍රවාහනයෙන් කළ වෙළඳාම් ද, භාරතයේ වැනි වරායන් ඔස්සේ කළ නාවික වෙළඳාම් ද, ඒ ඒ වාණිජ නගර යා කරමින් පැවති ප්‍රධාන වෙළඳ මාර්ග ද ක්‍රියාත්මක වීමෙන් ප්‍රකට වන්නේ,

1. බුද්ධකාලීන භාරතය වාණිජකරණයට පත්ව තිබූ බවයි.	3. දියුණු මාර්ග පද්ධතියක් පැවැති බවයි.
2. බුද්ධකාලීන භාරතයේ රැකියා අවස්ථා බහුල වූ බවයි.	4. මනා ප්‍රවාහන පද්ධතියක් පැවැති බවයි.
	5. නාවික මාර්ග වෙළඳාමට උපකාරී වූ බවයි.

25. හගධර්ම ඇත්තේය, පනවන ලද සේනාසනාදිය හජනය කළේය, ධර්මය විභාග, විශ්ලේෂණය කළේය, රාගාදී කෙලෙස් බිඳ දැමුවේය, භාග්‍ය ඇත්තේය, භාවනාවෙන් වඩනා ලද සිත් ඇත්තේය, හවයෙහි අන්තයට ගියේය. යන අරුතෙන් බුදුන් වහන්සේ නම් වූ සේක.

1. බුද්ධ	3. ලෝකවිදු	5. අරහං
2. සුගත	4. හගවා	

26. බුදුරදුන් ශ්‍රාවක, ශ්‍රාවිකාවන්ගේ බුද්ධි මට්ටම, මානසික ස්වභාවය, දෘෂ්ටිමය පදනම, සාමාජීය පරිසරය ආදිය සැළකිල්ලට ගනිමින්, විවිධ පර්යාය අනුගමනය කරමින්, උපාය කෞශල්‍යයෙන් යුතුව දහම් දේශනා කිරීමෙන් ප්‍රකට වනුයේ,

1. බුදුරදුන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ නායකත්වය	4. බුදුරදුන්ගේ තාදී ගුණය
2. බුදුරදුන්ගේ විශිෂ්ට ශාස්තෘත්වය	5. බුදුරදුන්ගේ ආගමික සහනශීලීත්වය
3. බුදුරදුන්ගේ අරහං ගුණය	

27. අප්‍රේම විද්‍යාවන්ට අයත් වන්නේ පහත සඳහන් ඥාණවලින් කුමක්ද?

1. ඉන්ද්‍රිය පරෝපරියන්ත ඥාණය	4. අනේක ධාතු නා නා ලෝක ධාතු ඥාණය
2. සබ්බන්තං ගාමිණී පටිපදා ඥාණය	5. ධානා ධාන ඥාණය
3. මනෝමය ඉද්ධි ඥාණය	

28. බුදුරජාණන් වහන්සේ "සම්මා සම්බුද්ධයා" යි ප්‍රතිඥා කරන කල්හි, මේ ධර්මය නුඹ විසින් අවබෝධ කර නැතැයි අභියෝග කිරීමට තරම් ශ්‍රමණයෙකු, බ්‍රාහ්මණයෙකු හෝ දෙවියකු නැතැයි යනුවෙන් කරුණු දැක්වෙනුයේ බුදුරජුන් සතු කුමන ගුණයක් සම්බන්ධයෙන් ද?

1. පුබ්බේ නිවාසානුස්සති ඥාණය	4. වාතුර්වෛශාරද්‍ය ඥාණය
2. චුතුපපාත ඥාණය	5. උපාය කෞශල්‍ය ඥාණය
3. පරචිත්ත විජානන ඥාණය	

29. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ජීවිතය පද්මාකාර වූවකි. ඒ බව ප්‍රකට වන අවස්ථාවක් ලෙස සැළකිය හැක්කේ,

1. මාර දූවරුන්ගේ හා මාගන්දියාගේ පෙළඹවීම් හමුවේ විරාගික වීම
2. පොට්ඨපාද හා සකුළුදාසි පිරිවැජියන්ගේ අසපුවලට වැඩම කිරීම
3. හත්ථාලවක, කෙන පාළු වූ ගොවියා හා හදවතිකා ඇතින්න සම්බන්ධ කතා පුවත්
4. තුන් බැ ජට්ඨයන්, සච්චක, සෝණදණ්ඩ ආදීන් දමනය කිරීම
5. බුදුරජුන් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම

30. කේසපුත්ත නියමිත වැසි කාලාම ගෝත්‍රිකයන්ට දේශනා කරනු ලැබූ කාලාම සූත්‍රයෙන් බුදුරජුන් අවධාරණය කරනු ලැබුවේ,

1. අටලෝ දහමෙන් කම්පා නොවීමේ ඇති වැදගත්කම
2. මෙලොව පරලොව උභයාර්ථ සාධනයෙහි ඇති වැදගත්කම
3. පුද්ගලයාගේ පිරිහීමට බලපාන කාරණා පිළිබඳව
4. කෙලෙස් වලින් ආතුර නොවී සිටීමේ ඇති වැදගත්කම
5. සිතීමේ හා විමසීමේ නිදහස තහවුරු කිරීම

31. පුද්ගලයාගේ ස්වාධීනත්වය, ස්වච්ඡන්දතාවය හා වගකීම ප්‍රකට කෙරෙන වඩාත් නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

1. තමා උපමා කොට අනුන්ට හිංසා පීඩා නොකළ යුතුය.
2. තමාට පිහිට තමාම ය. අන් කිසි පිහිටක් නැත.
3. සරු දේ සරු ලෙසත් නිසරු දේ නිසරු ලෙසත්, දැකිය යුතුය.
4. චේතනාව කර්මයට හේතුවන බව.
5. පව් කරන්නා දෙලොවම තැවෙයි.

32. "නූතන විද්‍යාත්මක චින්තනයට පිළිගත හැකි ආගමක් වේ නම් ඒ බුදු දහමයි." යනුවෙන් බුදු දහම පිළිබඳ ඇගයීමට ලක්කළ නූතන විද්වතුන් වන්නේ,

1. ඇල්බට් අයින්ස්ටයින්	3. එඩ්වින් ආර්නෝල්ඩ්	5. මහාචාර්ය රිස් ඩේවිඩ්ස්
2. මහාචාර්ය මැක්ස් මුලර්	4. බර්ට්‍රම් රසල්	

33. ආනන්ද තෙරුන් වහන්සේ බුදුරජුන්ගේ අග්‍ර උපස්ථායක ධූරයට පත්වන අවස්ථාවේ ආයාචනා හතරක් සහ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම් හතරක් සිදුකළ බව සූත්‍රගත මූලාශ්‍රයන්හි දැක්වේ. එසේ ඉදිරිපත් කළ ඉල්ලීම් හතරට ඇතුළත් නොවන්නේ,

1. මව්පියන් කරනු ලබන ආරාධනා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප නොකළ යුතුය.
2. බුදුරජාණන් වහන්සේට ලැබෙන පිණ්ඩපාතය තමාට නොදිය යුතුය.
3. කවර හෝ සැකයක් තමන්ට ඇතිවූ කල්හි එකෙනෙහිම විවාර්මට අවස්ථාව හිමි විය යුතුය.
4. මා නොසිටි තැන දෙසූ ධර්මය නැවත වරක් මට දේශනා කළ යුතුය.
5. පිටින් පැමිණෙන කවරෙකු හෝ කැමති වෙලාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ මුණගැසීමට රැගෙන ඒමට අවසර දිය යුතුය.

34. සුකරකත ලෙනේදී බුදු හිමියන් විසින් දිසනක පරිබ්‍රාජකයාට දේශනා කළ වේදනා පරිග්‍රහ සූත්‍රය අසා රහත් බවට පත්ව, ගැඹුරු දහම් කරුණු සරලව සවිස්තරව දේශනා කිරීමට හැකියාව ලැබූ මහරහතන් වහන්සේ වන්නේ,

1. මුගලන් හිමි	3. සැරියුන් හිමි	5. උපාලි හිමි
2. ආනන්ද හිමි	4. කාශ්‍යප හිමි	

35. සිව් පිළිසිඹියාපත් රහත් මෙහෙණින් වහන්සේ නමක් වූ බේමා තෙරණිය ප්‍රඥාසම්පන්න භික්ෂුණීන් අතරින් අග්‍රස්ථානයට පත්වෙමින් බුදු සසුන වෙනුවෙන් මහඟු මෙහෙවරක් සිදු කර ඇත. මෙහි සඳහන් සිව් පිළිසිඹියාවන් වන්නේ,

1. අර්ථ, ධර්ම, නිරුක්ති, පටිභාන	4. ආයු, සැප, බල, වර්ණ
2. මෙන්තා, මුදිතා, කරුණා, උපේක්ෂා	5. සෝවාන්, සකාදාගාමී, අනාගාමී, අරහත්
3. ඡන්ද, චිත්ත, චිරිය, විමංසා	

36. චිත්ත ගහපති සිටුවනුමාට ගැරහීම නිසා බුදුන් විසින් පටිසාරණිය කර්මය පනවන ලද්දේ,

1. සුදින්න භික්ෂුවට	3. සුධම්ම භික්ෂුවට	5. උදාසි භික්ෂුවට
2. සුහද භික්ෂුවට	4. දේවදත්ත භික්ෂුවට	

37. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි ආභස්සර බ්‍රහ්ම ලෝකයෙන් පැමිණ රසපොළව ආහාර ලෙස ගැනීමට පෙර සත්වයන් තුළ දක්නට ලැබුණ ලක්ෂණයන් අතුරින් එකක් වන්නේ,

1. ස්වයංජාත හැල් ආහාරයට ගැනීම	4. මහත් වූ ශරීරයකින් යුක්ත වීම
2. ස්ත්‍රී පුරුෂ හේද සහිත වීම	5. ප්‍රීතිය ආහාර කොටගෙන විසීම
3. ශරීරය ක්‍රමයෙන් රළු වීම	

38. හේතුඵලවාදී මූලධර්මය මත පදනම්ව සමාජය ක්‍රමිකව පරිණාමය වූ බව බෞද්ධ ඉගැන්වීමයි. මෙකී සන්දර්භය තුළ ආර්ථික, ආගමික හා ගෘහස්ථ සමාජ සංස්ථා ප්‍රභවය වූයේ,

1. පුද්ගල ස්වාධීනත්වය තහවුරු කිරීමට දැරූ ප්‍රයත්නයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි
2. පුද්ගලන්තර සම්බන්ධතා ගිලිහී ගිය හෙයිනි
3. පුද්ගලයාගේ අත්තනෝමතික ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි
4. නිර්මාණවාදී සංකල්ප බැහැර කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි
5. පුද්ගලයා සිය ගැටලු වලට විසඳුම් සෙවීමට යාමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි

39. "ගිරිබඬප" නමින් ප්‍රකට වූ රාජ්‍යය වූයේ,

1. මගධය	3. චන්සය	5. අවන්තිය
2. කෝසලය	4. චජ්ජිය	

40. බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයට අනුව "ඒවංතිපි මේ නෝ, තථාතිපි මේ නෝ, අඤ්ඤතාපි මේ නෝ, නෝතිපි මේ නෝ, නෝ නෝතිපි මේ නෝ..." යනාදී ලෙසින් මහජනයා වික්ෂිප්ත බවට පත්වන අයුරින් දර්ශනයක් ඉදිරිපත් කළ බුද්ධකාලීන ශාස්තෘවරයෙකු වූයේ,

1. පූර්ණ කස්සප	3. අජිත කේසකම්බලි	5. මක්බලි ගෝසාල
2. පකුධ කච්චායන	4. සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත	

41. ජාතක පාලියේ දස රාජධර්ම සර්වකාලීන වටිනාකමකින් යුත් පාලන මූලධර්මයක් ලෙසින් සැළකෙන අතර, එහි පවත්නා එකිනෙක ධර්ම කරුණු විමසා බැලීමෙන් එය වඩාත් පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව මහජනයා සමඟත් විදේශීය රජුන් සමඟත් නොගැටී සහයෝගයෙන් ක්‍රියා කිරීම අයත් වේ.

1. ඉවසීමට	3. සෘජු බවට	5. අවිහිංසාවට
2. ක්‍රෝධ නොකිරීමට	4. විරුද්ධ නොවීමට	

42. බුදුන් වහන්සේගේ චතුර්විධ දේශනාවන්ට අයත් නොවන්නේ,

1. අත්තජ්ඣාස දේශනාව	3. යපනීය දේශනාව	5. පුච්ඡාවසික දේශනාව
2. පරජ්ඣාස දේශනාව	4. අට්ඨප්පත්තික දේශනාව	

43. "විභජ්‍ය ව්‍යාකරණය" ක්‍රමය යනු, විශ්ලේෂණාත්මකව ශ්‍රාවකයින්ගේ පැනවලට පිළිතුරු සැපයීමයි. ඒ සඳහා උදාහරණයක් වන්නේ,

1. ආලවක සූත්‍රය	3. චුල්ලසච්චක සූත්‍රය	5. ධම්මවක්ක සූත්‍රය
2. චුල්ලකම්ම විභංග සූත්‍රය	4. චුල්ලමාලුංකා සූත්‍රය	

44. බුදුන් වහන්සේගේ උපමානුසාරී දේශනා ක්‍රමයට උදාහරණයක් වන්නේ,

1. මංගල සූත්‍රය	3. වසල සූත්‍රය	5. කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය
2. පරාභව සූත්‍රය	4. රාහුලෝවාද සූත්‍රය	

45. පසළොස් වරණ ධර්ම අතරට අයත් නොවන්නේ,

1. සීල සම්පන්න වීම	3. භෝජනයෙහි පමණ දැනීම	5. නිදි වැරීමෙහි යෙදීම
2. වැසුණු ඉන්ද්‍රියද්වාර තිබීම	4. ලද දෙයින් සතුටු වීම	

46. බුද්ධ ශරීරය කොතරම් දුර්වල වුවද ප්‍රඥා ශක්තියෙහි කිසිදු වෙනසක් නොවන බව සඳහන් වන සූත්‍රය වන්නේ,

1. ම.නි. මහා සිහනාද සූත්‍රය	3. ම.නි. වංකි සූත්‍රය	5. ම.නි. විමංසක සූත්‍රය
2. ම.නි. මහා සකුළදායි සූත්‍රය	4. ම.නි. උපාලි සූත්‍රය	

47. මගධ රාජ්‍යය වර්තමානයේ දකුණු බිහාර් ප්‍රාන්තයට අයත් වූවකි. මෙම රාජ්‍ය උතුරින් ගංගා නදියෙන් ද, නැගෙනහිරින් වම්පා නදියෙන් ද, බටහිරින් සෝණ නදියෙන් ද, නිරිත දිගින් ද සීමා වී ඇත.

1. චින්ධ්‍යා කඳුවැටියෙන්	3. පංචාල රටෙන්	5. සදාහිර නදියෙන්
2. නේපාල කඳුකර ප්‍රදේශයෙන්	4. ගංගා නදියෙන්	

48. කෝසල, මගධ, වත්ස, අවන්ති යන රාජ්‍යයන්හි බුද්ධකාලීනව භාරතයේ පැවති ප්‍රබල රාජ්‍යයන්හි ලෙස සැළකේ. මෙම රාජ්‍යයන්ට අයත් ප්‍රසිද්ධ නගර රැසක් පැවති බව ද බෞද්ධ මූලාශ්‍රයන්හි දැක්වේ. පහත දැක්වෙන නගර අතුරෙන් කෝසල රාජ්‍යයට අයත් නගරයක් වන්නේ,

1. රජගහනුවර	3. පැළලුප් නුවර	5. කුසිනාරා නුවර
2. විශාලා මහනුවර	4. සාකේත නුවර	

49. වත්ස ජනපදය අවන්ති රටට උතුරෙන් තීරයේ පිහිටා ඇත.

1. ගංගා නදි	3. ගෝධාවරි නදි	5. සෝණ නදි
2. යම්පුනා නදි	4. නේරංජනා නදි	

50. "අභිත දුක්ඛාපනයන කාමතා කරුණා" යනු,

- අනුන්ගේ දුක් විනාශ කිරීම කරුණාව බව
- අනුන්ගේ දුක් කරදර නැති කිරීමේ කැමැත්ත කරුණාව බව
- සත්පුරුෂයින්ගේ හදවතේ ඇතිවන දයානුකම්පාව කරුණාව බව
- අනුන්ගේ දුක් කරදරවලට ඇති කැමැත්ත කරුණාව බව
- අනුන්ගේ දුක් විනාශ කිරීමට ඇති කැමැත්ත කරුණාව බව